

Rapport 2023:4

**Statsministerkandidaternas image
1988-2022**

**Henrik Oscarsson
Sören Holmberg
Anna Cederholm Lager**

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2023.05.05

www.gu.se/valforskningsprogrammet

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför Valforskningsprogrammet empiriska undersökningar om den svenska demokratis tillstånd och utveckling. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra till samhällets kunskapsförsörjning på demokratiområdet. Målsättningen är att sprida fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The SNES Program Report Series

Since the 1950s, Swedish National Election Studies Program conducts empirical research on the condition and development of the Swedish democracy. The Report Series is one of our main publication outlets. The aim is to publish facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Party abbreviations

V= Left Party

S= Social Democratic Party

C= Center Party

L= The Liberals

M= Conservative Party

KD= Christian Democratic Party

MP= Swedish Green Party

SD= Sweden Democrats

FI= Feminist Initiative

Citering:

Oscarsson, Henrik, Sören Holmberg & Anna Cederholm Lager (2022). Statsministerkandidaternas image 1988–2022. Valforskningsprogrammets rapportserie 2023:4. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Redaktör för arbetsrapportserien:

Henrik Ekengren Oscarsson

Statsministerkandidaternas image 1988–2022

HENRIK OSCARSSON
SÖREN HOLMBERG
ANNA CEDERHOLM LAGER

Sammanfattning

Under lång tid har två tydliga regeringsalternativ stått mot varandra i svenska riksdagsval. Det har varit uppenbart för väljarna att någon av partiledarna för de två största partierna – Socialdemokraterna och Moderaterna – kommer att bli vald till regeringschef efter valet. Valrörelserna har ibland kallats för ett 'tvåkejsarslag', inte sällan har valrörelserna kallats för amerikaniserade. Tv-sända dueller mellan de två statsministerkandidaterna har varit ett återkommande inslag. Även i 2022 års valrörelse var statsministerkandidaterna Ulf Kristersson (M) och Magdalena Andersson (S) i fokus. Särskilt en av kandidaterna – Magdalena Andersson – hade ett stort förtroendeövertag i opinionen inför valrörelsen. Socialdemokraternas valkampanj kom därför i stor utsträckning att handla om Magdalena Anderssons lämplighet som statsminister.

Sedan 1988 genomförs mätningar av väljarnas bedömningar av statsministerkandidaternas ledaregenskaper. Inspirerade av internationella väljarstudier från mer kandidatorienterade politiska system har vi systematiskt bett väljarna värdera i vilken utsträckning egenskaper som kunnig, pålitlig, inspirerande och sympatisk passar in på de två största partiernas ledare. I den här rapporten sammanställs resultaten på ett jämförbart sätt för perioden 1988–2022. Vi redovisar också vilka typer av egenskaper som har haft störst samvariation med svenska väljares partiledarsympatier, partisympatier och partiaval.

Abstract

For a long time, two government coalitions have run against each other in Swedish general elections. To most voters, it has been obvious that the leaders of the two largest parties are candidates for Prime Minister. A prime time duel between the two leaders has been a natural part of the media election coverage. This was the case also in the most recent election in 2022.

Since 1988, and with inspiration from election studies conducted in more candidate centered political systems, SNES ask voters to what extent the two candidates for Prime Minister match with descriptions such as knowledgeable, reliable, inspiring and sympathetic. In this report we present descriptive results for the period 1988-2022 and analyses of how leader traits have covaried with Swedish voters' leader evaluations, party evaluations as well as party choice.

Partiledarnas image¹

Den internationella forskningen om olika ledares image fokuserar på människors perceptioner av vad som utmärker en ledare. Människors subjektiva uppfattningar är i fokus, inte ledarnas ”objektiva” egenskaper. Fyra huvudsakliga slags egenskaper brukar särskiljas – integritet (pålitlig, hederlig, sympatisk), effektivitet (ledarförmåga, inspirerande, få saker gjorda), medkänsla/empati (veta hur vanligt folk har det, bry sig om) och kompetens (kunnighet, erfarenhet). Såväl amerikansk som svensk forskning visar att det i första hand är de två förstnämnda egenskaperna – uppfattad integritet och effektivitet – som tenderar att vara starkast kopplade till en ledares grad av popularitet (Esaiaasson 1985, 1990, 1995; Miller & Shanks 1996; Ohr and Oscarsson 2011). Att uppfattas som kompetent respektive empatisk tenderar att ha svagare samband med olika ledares popularitet.

I den här rapporten ger vi en komplett redovisning av Valforskningsprogrammets mätningar av statsministerkandidaternas image, det vill säga i vilken grad väljarna i Sverige har uppfattat att ledarna för Socialdemokraterna och Moderaterna passat in på en handfull politiskt relevanta egenskaper. Vi beskriver vilka egenskaper väljarna har tillskrivit svenska statsministerkandidater under perioden. Ledarna är nio till antalet: Ingvar Carlsson, Carl Bildt, Göran Persson, Bo Lundgren, Mona Sahlin, Fredrik Reinfeldt, Stefan Löfven, Ulf Kristersson och Magdalena Andersson. Vi avslutar med en samlad analys av vilka egenskaper som varit viktigast för att förklara partiledarpopularitet och partival i Sverige under den senaste trettioårsperioden 1988–2022. Vi börjar dock med att närstudera väljarnas bild av statsministerkandidaterna i det senaste riksdagsvalet 2022.

Andersson leder i alla kategorier

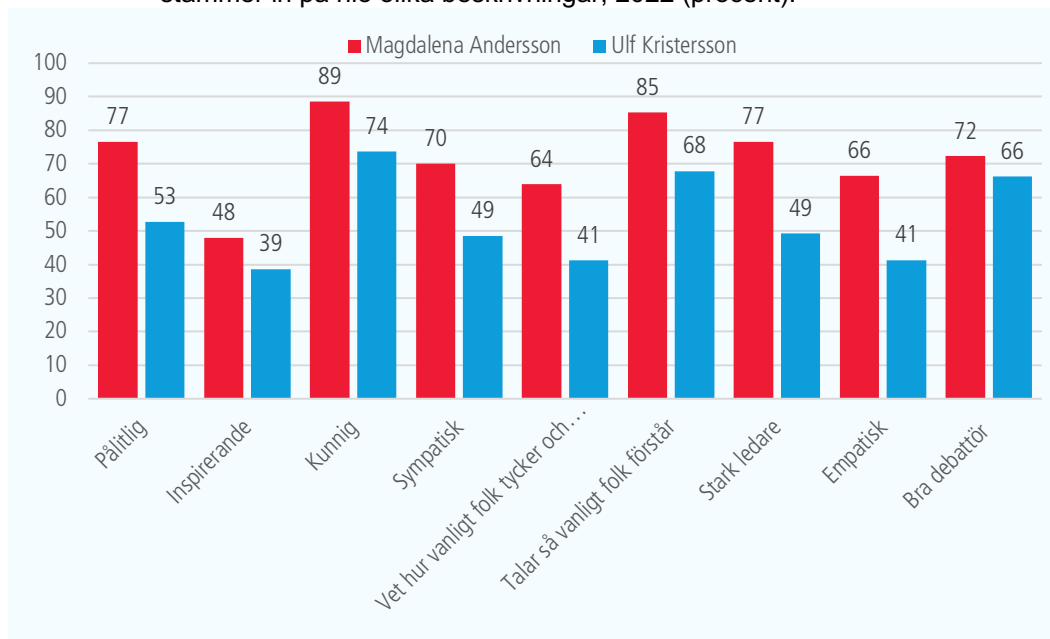
I Valundersökningen 2022 mätte vi två partiledares image – Magdalena Anderssons (S) och Ulf Kristerssons (M). Sammanlagt nio olika egenskaper ingår i studien där svars-personerna ombeds att ange i vilken utsträckning de tycker att de olika egenskaperna stämmer in på de båda partiledarna. Två egenskaper (*empatisk* och *bra debattör*) var nya för årets undersökning. Det finns inte utrymme att fråga om alla partiledare, därför är undersökningen begränsad till de två statsministerkandidaterna.

I figur 1 redovisas andelen väljare som anser att Magdalena Andersson och Ulf Kristersson stämmer in på nio egenskaper. Vi utgår ifrån att det är positivt för en ledare att uppfattas att ha våra nio olika egenskaper. Kampen mellan de två statsministerkandidaterna inför 2022 års val var allt annat än jämn. I själva verket är det den mest ojämna image-kampen mellan två statsministerkandidater vi uppmätt i Valundersökningarna. Resultaten visar att för alla egenskaper tycker väljarna att Andersson stämmer in på beskrivningarna i högre utsträckning än Kristersson. Egenskapen där Kristersson är närmast Andersson i väljarnas bedömningar är *bra debattör*: 66 procent mot 72 procent för Andersson. När det gäller egenskaper som *pålitlig*, *sympatisk*, *vet hur vanligt folk tycker och tänker*, *stark ledare* och *empatisk* har Andersson ungefär 20–25 procentenheter högre skattningar än Kristersson. Skattningarna i figur 1 är viktade efter valresultatet, vilket ger något högre skattningar för Kristersson och något lägre för Andersson. Huvudresultatet förändras dock inte i stort från de oviktade skattningarna, se tabell 1.

---

¹ Denna rapport är en uppdaterad och förlängd version av rapporten ”Statsministerkandidaternas image 1988–2018” (rapport 2021:7) som i sin tur byggde på ett avsnitt i kapitlet ”Partiledarnas betydelse” i boken *Svenska väljare* (Oscarsson & Holmberg, 2016).

Figur 1 Andel väljare som anser att Magdalena Andersson och Ulf Kristersson stämmer in på nio olika beskrivningar, 2022 (procent).

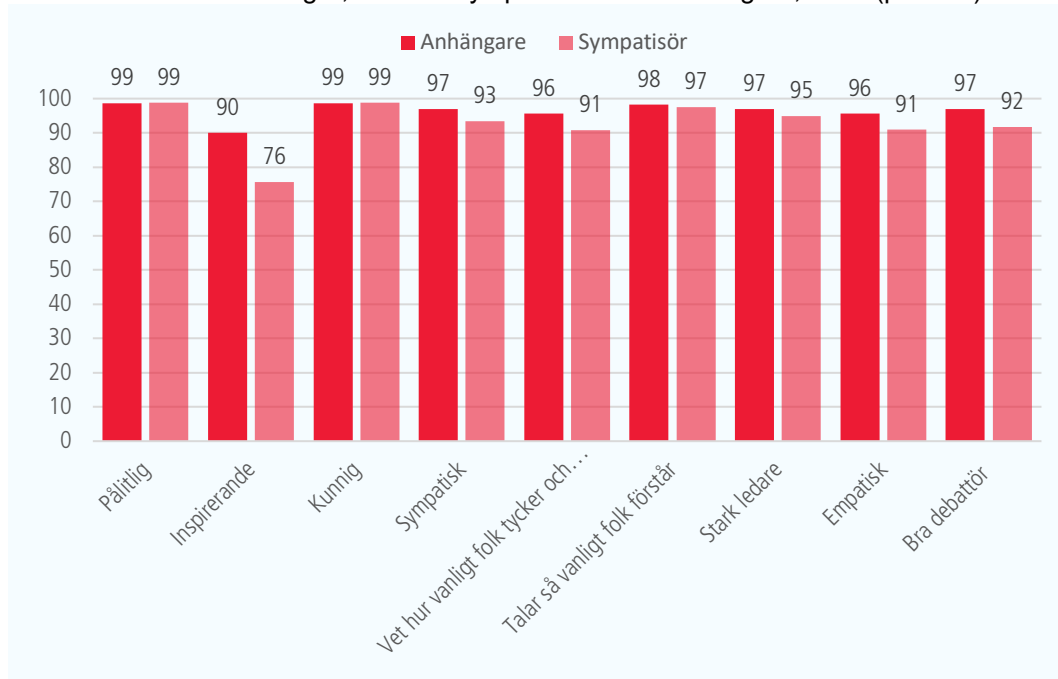
Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningen 2022, förvalsstudien.

Kommentar: Enkätfrågan i Valundersökningen 2022 lyder: "På nedanstående lista finns ett antal ord och uttryck som kan användas för att beskriva olika egenskaper hos partiledarna. Hur bra tycker du att de stämmer in på Magdalena Andersson och Ulf Kristersson? (Vi tar bara upp partiledarna för Socialdemokraterna och Moderaterna?)" Svartalternativen är: stämmer mycket bra, stämmer ganska bra, stämmer ganska dåligt, stämmer mycket dåligt. Staplarna visar andelen som ansåg att beskrivningen "stämmer mycket bra" eller "stämmer ganska bra" in på Magdalena Andersson respektive på Ulf Kristersson. Resultatet är viktat mot valresultatet. Antalet svarande 2022 är som minst 1 425. Se appendix för fullständiga svarsfördelningar.

Stödet för partiledaren är såklart starkast i det egna partiet. Men även när vi undersöker S- och M-sympatisörers stöd för respektive ledare är det tydligt att partiledarna inte har lika stort stöd ens bland de egna sympatisörerna. I figur 2 och 3 redovisar vi andelen som anser att Magdalena Andersson och Ulf Kristersson stämmer in på nio egenskaper bland anhängare och sympatisörer till respektive parti. Bland sympatisörer till Socialdemokraterna är stödet för Magdalena Andersson mycket högt. För åtta av nio egenskaper tycker över 90 procent av S-sympatisörer att Magdalena Andersson stämmer in på beskrivningarna. Bland de som också betraktar sig som anhängare av partiet är andelen nära 100 procent. För egenskaperna *pålitlig* och *kunnig* har Andersson 99 procent både bland sympatisörer och anhängare. För egenskapen *inspirerande* är andelen däremot lägre, 90 procent bland anhängare och 76 procent bland sympatisörer.

Även Ulf Kristersson har höga skattningar för egenskaperna *pålitlig* och *kunnig* bland anhängare till Moderaterna, 96 respektive 99 procent. Ulf Kristersson får också över 90 procent för egenskaperna *talar så vanligt folk förstår* och *bra debattör* bland anhängare, och något lägre bland sympatisörer. 82 procent av M-anhängare instämmer i att Kristersson är *inspirerande* och 84 procent instämmer i att han *vet hur vanligt folk tycker och tänker*. Motsvarande andelar bland M-sympatisörer är 67 procent, respektive 69 procent. För egenskapen *sympatisk* har Kristersson 85 procent bland anhängare och 79 procent bland sympatisörer. Egenskaperna där Kristersson får lägst skattningar är *empatisk* och *stark ledare*. För egenskapen *stark ledare* får Kristersson 79 procent bland anhängare och 74 procent bland sympatisörer. För egenskapen *empatisk* instämmer 73 procent av anhängare och 70 procent av M-sympatisörer att det stämmer in på Ulf Kristersson.

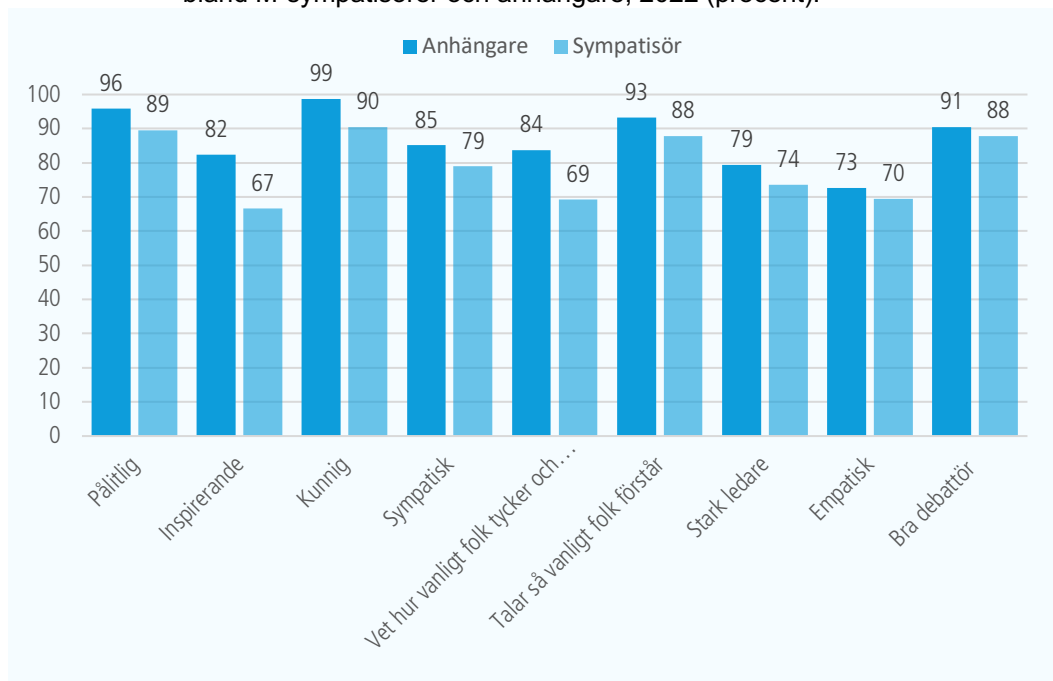
Figur 2. Andel som anser att Magdalena Andersson stämmer in på nio olika beskrivningar, bland S-sympatisörer och anhängare, 2022 (procent).

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningen 2022, etapp A.

Kommentar: Resultatet är oviktat. Enkätfrågan i Valundersökningen 2022 lyder: "På nedanstående lista finns ett antal ord och uttryck som kan användas för att beskriva olika egenskaper hos partiledarna. Hur bra tycker du att de stämmer in på Magdalena Andersson och Ulf Kristersson? (Vi tar bara upp partiledarna för Socialdemokraterna och Moderaterna?" Svartalternativen är: stämmer mycket bra, stämmer ganska bra, stämmer ganska dåligt, stämmer mycket dåligt. Staplarna visar andelen som ansåg att beskrivningen "stämmer mycket bra" eller "stämmer ganska bra" in på Magdalena Andersson, bland anhängare (mörkare staplar) och sympatisörer (ljusare staplar) till Socialdemokraterna. Frågan om partianhängarskap lyder "Många känner sig som anhängare av ett bestämt parti. Men det finns ju också många som inte har någon sådan inställning till något av partierna. Brukar du själv betrakta dig som anhängare av något parti?". De starkt övertygade anhängarna och de som inte är starkt övertygade har slagits samman. Frågan om partisympati lyder "Är det något parti som du ändå tycker dig stå närmare än de andra partierna?" Antalet svarande 2022 är som minst 545.

Figur 3. Andel som anser att Ulf Kristersson stämmer in på nio olika beskrivningar, bland M-sympatisörer och anhängare, 2022 (procent).

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningen 2022, etapp A.

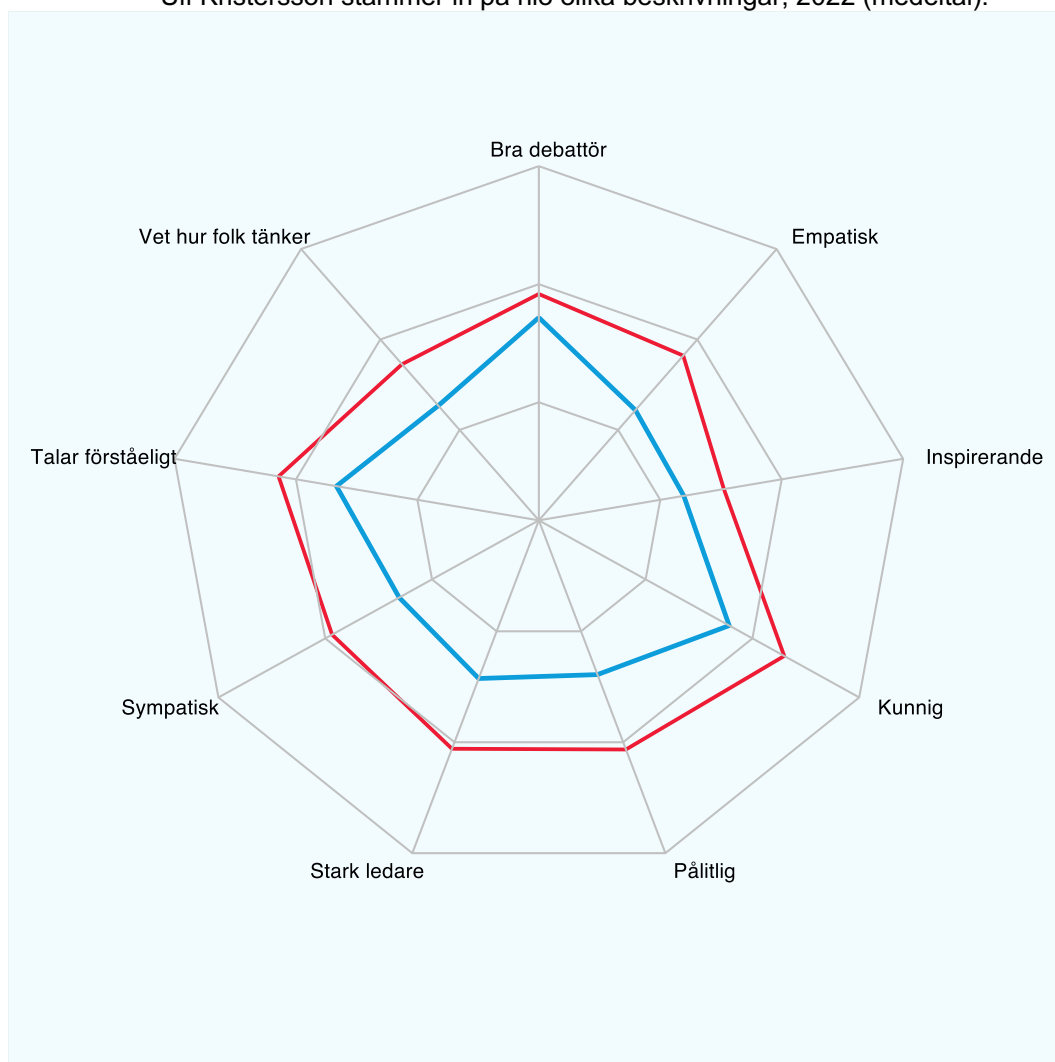
Kommentar: Resultatet är oviktat. Enkätfrågan i Valundersökningen 2022 lyder: "På nedanstående lista finns ett antal ord och uttryck som kan användas för att beskriva olika egenskaper hos partiledarna. Hur bra tycker du att de stämmer in på Magdalena Andersson och Ulf Kristersson? (Vi tar bara upp partiledarna för Socialdemokraterna och Moderaterna?)" Svartalternativen är: stämmer mycket bra, stämmer ganska bra, stämmer ganska dåligt, stämmer mycket dåligt. Staplarna visar andelen som ansåg att beskrivningen "stämmer mycket bra" eller "stämmer ganska bra" in på Ulf Kristersson, bland anhängare (mörkare staplar) och sympatisörer (ljusare staplar) till Moderaterna. Frågan om partianhängarskap lyder "Många känner sig som anhängare av ett bestämt parti. Men det finns ju också många som inte har någon sådan inställning till något av partierna. Brukar du själv betrakta dig som anhängare av något parti?". De starkt övertygade anhängarna och de som inte är starkt övertygade har slagits samman. Frågan om partisympati lyder "Är det något parti som du ändå tycker dig stå närmare än de andra partierna?". Antalet svarande 2022 är som minst 260.

Spindeldiagrammen i figur 4–6 visar oviktade medeltal för väljarnas bedömningar av partiledarnas egenskaper. Figur 4 illustrerar samma resultat som i figur 1. De röda punkterna för Magdalena Andersson täcker in en betydligt större yta än Ulf Kristerssons blå diagram. För egenskapen *bra debattör* bedömer däremot väljarna att Kristersson stämmer in på egenskapen i nästan lika stor utsträckning som Andersson.

I figur 5 och 6 jämför vi statsministerkandidaternas image 2022 med resultaten från valundersökningen 2018. I figur 5 jämförs väljarnas bedömningar av två socialdemokratiska kandidaterna: Stefan Löfven 2018 och Magdalena Andersson 2022. Resultaten visar att även i jämförelse med sin föregångare får Magdalena Andersson högre medeltal för alla beskrivningar. För egenskaperna *sympatisk*, *talar så vanligt folk förstår* och *vet hur vanligt folk tycker och tänker* har Andersson ett något högre medeltal än Löfven. Väljarna instämmer dock i betydligt större utsträckning att Andersson stämmer in på egenskaperna *inspirerande*, *kunnig*, *pålitlig* och *stark ledare*, jämfört med Löfven.

Figur 6 redovisar väljarnas bedömningar av Ulf Kristerssons egenskaper 2022 och 2018. Förutom för beskrivningen *talar så vanligt folk förstår* är medeltalen för Kristersson generellt sett lägre 2022 än 2018, även om skillnaderna inte är särskilt stora. Att Kristersson värderades lägre 2022 jämfört med 2018 bekräftas av andra undersökningar, som till exempel SVT/Valu (se Holmberg m fl, 2023).

Figur 4 Väljarnas bedömningar av i vilken utsträckning Magdalena Andersson och Ulf Kristersson stämmer in på nio olika beskrivningar, 2022 (medeltal).

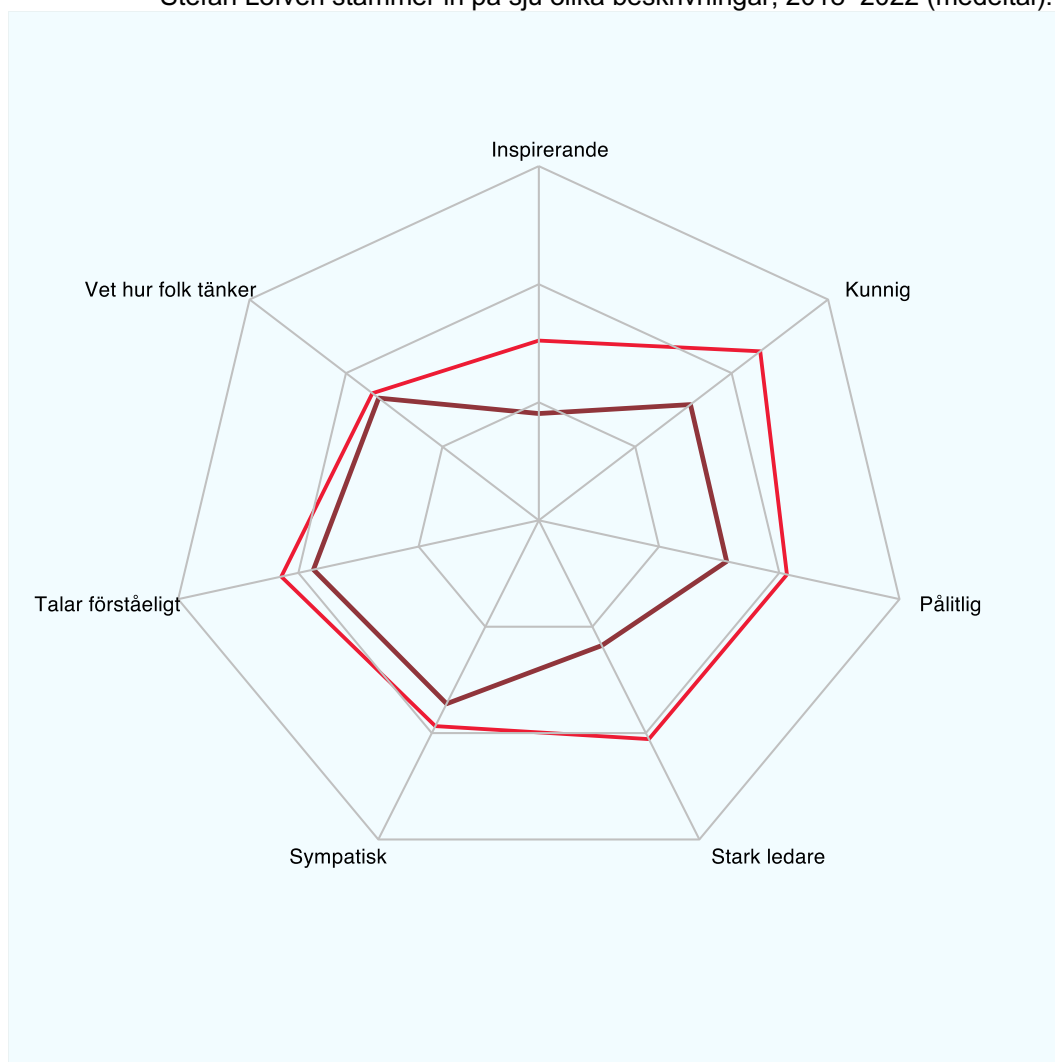

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningen 2022, förvalsstudien.

Kommentar: Spindeldiagrammet jämför Kristersson och Anderssons genomsnittliga poäng för nio olika egenskaper längs en skala normerad mellan 0 (stämmer mycket dåligt) och 3 (stämmer mycket bra). Kristerssons medeltal är utmärkt med blå färg och Anderssons medeltal med röd färg. Resultatet är oviktat.

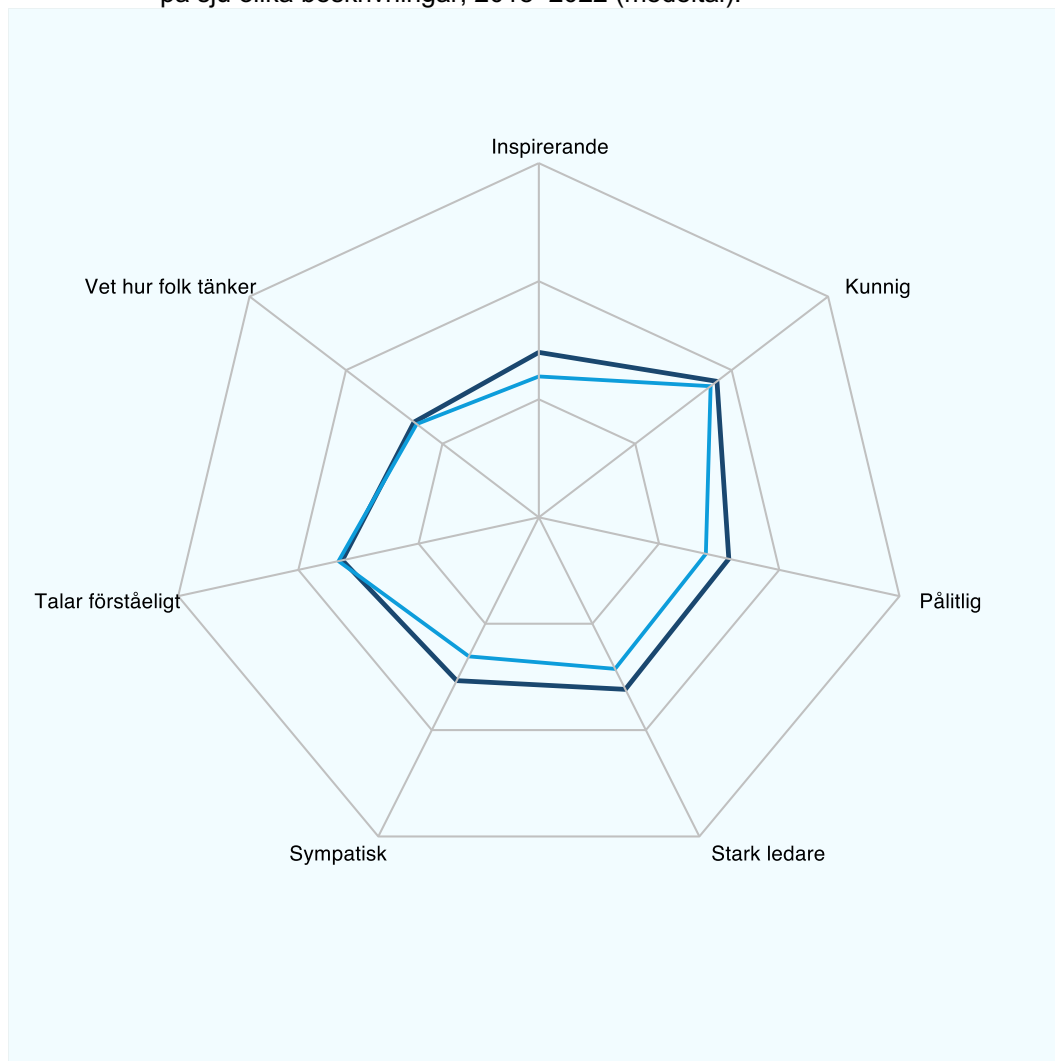
Figur 5 Väljarnas bedömningar av i vilken utsträckning Magdalena Andersson och Stefan Löfven stämmer in på sju olika beskrivningar, 2018–2022 (medeltal).

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningen 2018 och 2022, förvalsstudien.

Kommentar: Spindeldiagrammet jämför Anderssons och Löfvens genomsnittliga poäng för sju olika egenskaper längs en skala normerad mellan 0 (stämmer mycket dåligt) och 3 (stämmer mycket bra). Anderssons medeltal är utmärkt med röd färg och Löfvens medeltal med mörkröd färg. Resultatet är oviktat.

Figur 6 Väljarnas bedömningar av i vilken utsträckning Ulf Kristersson stämmer in på sju olika beskrivningar, 2018–2022 (medeltal).

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningen 2018 och 2022, förvalsstudien.

Kommentar: Spindeldiagrammet jämför Kristerssons genomsnittliga poäng 2018 och 2022 för sju olika egenskaper längs en skala normerad mellan 0 (stämmer mycket dåligt) och 3 (stämmer mycket bra). Kristerssons medeltal för 2022 är utmärkta med blå färg och Kristerssons medeltal för 2018 med mörkblå färg. Resultatet är oviktat.

Andersson och Kristersson i historiens ljus

När man granskar resultaten för Magdalena Andersson och Ulf Kristersson i historiens ljus bör man ha i åtanke att utfallet när det gäller egenskaperna ”pålitlig” och ”sympatisk” respektive ”inspirerande” är de som historiskt har betalat sig bäst när det kommer till popularitet. Det är de egenskaper som tenderar att uppvisa de starkaste sambanden med ledarnas grad av popularitet. Övriga egenskaper är något svagare kopplade till hur uppskattade partiledarna är.

Procentsiffrorna i tabell 1 visar andelen svarspersoner som anger att de olika egenskaperna stämmer mycket eller ganska bra in på de olika partiledarna (ej viktat mot valresultaten). Det visar sig att den egenskap som mest förknippas med våra statsministerkandidater är *kunnig* med ett genomsnitt för stämmer bra på hela 87 procent. Egenskapen *talat begripligt* tycker också de flesta svenskar att kandidaterna gör (snitt 77 procent). Men som resultaten också visar anser färre väljare att de tre egenskaper som är starkast kopplade till popularitet är något som partiledarna besitter – *pålitlig* 66 procent, *sympatisk* 58 procent och, kanske mest uppseendeväckande, *inspirerande* med låga 41 procent. Anmärkningsvärt är även det historiskt svaga resultatet för egenskapen *vet hur vanligt folk tycker och tänker* (snitt 51 procent).²

Vi kommenterar här särskilt de två senaste valens kamp mellan statsministerkandidaterna för Socialdemokraterna och Moderaterna. Vid valet 2018 var det jämnt mellan statsministerkandidaterna. Stefan Löfven (S) och Ulf Kristersson (M) uppfattades som lika pålitliga av väljarna inför valet 2018. Ledarnas egenskapsprofiler var i övrigt tydligt olika i väljarnas ögon. Löfven uppfattades mer folklig, sympatisk och begriplig än Ulf Kristersson. Omvänt uppfattade väljarna Kristersson som mer kunnig och inspirerande än Löfven. Även när det gäller egenskapen *stark ledare* var Kristersson bäst: sex av tio väljare uppfattade att egenskapen stämde in på M-ledaren (60 procent). Motsvarande andel för Löfven var endast 37 procent. Sammantaget var det Ulf Kristersson som mycket knappt – endast 4 procentenheter – vann imagekampen över Stefan Löfven. En så liten skillnad hade vi fram till 2018 bara uppmätt en gång tidigare. Det var i valet 1991 då Ingvar Carlsson (S) vann imagekampen med 7 procentenheter över Carl Bildt (M).

Inför 2022 års val är skillnaden mellan kandidaterna betydligt större. Magdalena Andersson har 23 procentenheter mer än Ulf Kristersson, vilket är snudd på rekordet 2010 då Fredrik Reinfeldt vinner över Mona Sahlin (S) med hela 24 procentenheter.

---

² En faktor som kan ha bidragit till de förhållandevis låga resultaten för Stefan Löfven och Ulf Kristersson i mätningen 2018 är att Valundersökningen 2018 för första gången genomfördes som en renodlad enkätstudie. Vi vet av erfarenhet att enkätundersökningar jämfört med intervjuundersökningar brukar ge upphov till något mindre positiva resultat när det gäller väljares evalueringar av ledare och kandidater. Efter bytet av datainsamlingsmetod råder inte samma osäkerhet vad gäller jämförbarheten. Förändringarna mellan 2018 och 2022 visar en nedgång för Kristersson och att Andersson haft starkare evalueringar än Löfven.

Tabell 1 Partiledarimage – andel personer som anser att ett antal egenskaper stämmer bra in på åtta statsministerkandidater 1988-2022 (procent)

	Ingvar Carlsson		Göran Persson		Mona Sahlin	Carl Bildt		Bo Lundgren	Fredrik Reinfeldt		Stefan Löfven		Ulf Kristersson	Magdalena Andersson	
															
Egenskap	'88 '91	'98 '02 '06 '10	'88 '91 '98 '02	'06 '10 '14	'14 '18	'18 '22	'22								Snitt 1988– 2022
Pålitlig	70 65	51 70 61	51	49 62 75	57	78 84 74	86 57	59 50	80						66
Inspirerande	41 27	23 38 31	31	30 45 61	23	74 66 54	40 21	46 35	51						41
Kunnig	94 92	84 93 93	75	84 91 97	89	94 97 94	87 58	76 71	89						87
Sympatisk	- 67*	39 59 46	53	- 44* 52	45	77 76 62	82 65	55 40	67						58
Vet hur vanligt folk tycker och tänker	72 59	41 54 49	61	25 32 32	28	52 48 44	89 62	42 45	74						51
Talar begripligt	- -	- 85 83	83	- - -	55	84 81 75	91 74	64 65	87						77
Stark ledare	- -	- 88 86	26	- - -	37	90 94 89	65 37	60 48	78						67
Empatisk													38	70	54
Bra debattör													65	74	70
Genomsnitt alla egenskaper	69 62	48 70 64	54	47 55 63	48	78 78 70	77 53	57 51	74						62

Kommentar: Intervjufrågan löd: "På det här kortet finns ett antal ord och uttryck som kan användas för att beskriva olika egenskaper hos partiledare och partier. Jag skulle vilja att Du talar om hur bra Du tycker att vart och ett av dem stämmer in på..." I Valundersökningarna 1988, 1991, 2014, 2018 och 2022 frågade vi enbart om partiledare, inte partier. Svarsalternativen är: stämmer mycket bra, stämmer ganska bra, stämmer ganska dåligt, stämmer mycket dåligt. Resultaten anger personer som svarade stämmer mycket eller ganska bra. Svartspersoner som ej besvarat frågorna (=oftast färre än 5 procent) ingår inte i procentbasen. En *) indikerar att resultatet hämtats från en SOM-undersökning. Övriga resultat kommer från Valundersökningarnas förvalsstudier respektive valår.

Det finns stor mellanvalsvariation i väljarnas bedömningar av politiska ledare. Paradexemplet är Göran Persson som bedömdes relativt svagt 1998, klart starkare 2002 och sedan svagare igen 2006. Även Fredrik Reinfeldts imagesiffror varierar från val till val. De är 2014 något svagare för alla egenskaper jämfört med tidigare mätningar 2006 och 2010. Speciellt tappar Reinfeldt när det gäller egenskaperna *sympatisk* och *inspirerande*. Resultaten stämmer väl in på vad vi vet från andra mätningar av partiledarpopularitet – att Reinfeldts popularitet minskar något i valet 2014.

Om vi jämför genomsnittlig imagestyrka för de åtta statsministerkandidater vi mätt sedan 1988 uppvisar Fredrik Reinfeldt fortfarande det bästa resultatet. Hans genomsnitt för de egenskaper vi har mätt är 78 procent både 2006 och 2010, men något lägre 2014, 70 procent. Stefan Löfven 2014 är nära Reinfeldts starka resultat. Han har genomsnittsresultatet 77 procent 2014 men endast 53 procent i valet 2018. Jämfört med tidigare partiledare är Andersson historiskt stark (74 procent), det är bara Fredrik Reinfeldt 2006 och 2010 och Stefan Löfven 2014 som har ett högre resultat.

Göran Persson i valet 2002 uppnår 70 procent, dock bara 48 procent i valet 1998. Ingvar Carlsson starkaste resultat är ett snitt på 69 procent år 1988. Carl Bildt kommer in på plats fem med snittet 63 procent i hans sista val 1998. När han började 1988 hade Bildt endast genomsnittet 47 procent – det sämsta vi hittills uppmätt i någon Valundersökning. Mona Sahlin uppnår ett medeltal på 54 procent i hennes enda statsministerval 2010. Bo Lundgren fick också bara statsministerchansen en gång 2002 och då fick han

ett imagesnitt på 48 procent – det lägsta maxvärdet för någon av våra åtta statsministerkandidater.

Valundersökningarnas samling av imagemätningar bekräftar att det fortfarande är Fredrik Reinfeldt som är den totalt sett mest populära partiledare vi mätt. Sympatimätningarna går tillbaka ända till valet 1979 (jfr Falk & Oscarsson, 2018; Holmberg, 1981). Han är den partiledare/statsministerkandidat som hittills uppfattats ha den mest positiva imagen, speciellt när det gäller så centrala egenskaper som att ses som *inspirerande* (74 procent 2006) och som en *stark ledare* (94 procent 2010). Både Kristersson och Löfven gjorde en relativt blek prestation i samband med valet 2018. Magdalena Andersson är däremot i likhet med Fredrik Reinfeldt en populär partiledare. Ulf Kristersson har tvärtom historiskt låga resultat, och får bara ett något högre resultat än Carl Bildt 1988, Göran Persson 1998 och Bo Lundgren 2002. Som tidigare konstaterat fick Kristersson ett något lägre resultat 2022 jämfört med 2018, i snitt 6 procentenheter lägre.

Vilka egenskaper är viktiga för ledarpopularitet och partival?

Med ytterligare en mätning av partiledarimage från Valundersökningen 2022 har vi genomfört en förnyad kartläggning av vilka egenskaper som under hela undersökningsperioden har haft störst samvariation med väljarnas samlade bedömningar av statsministerkandidaterna och om någon av egenskaperna har några effekter på väljarnas benägenhet att stödja partiet i val. Korrelationsmatriser och resultat från regressionsanalyser redovisas i detalj i rapportens appendix. I sammanfattning här kan vi dra fyra slutsatser.

1) För det första visar resultaten att det råder stark samvariation mellan de bedömningar väljarna gör av ledarnas egenskaper (se tabell A.3). Ledare som värderas högt på en dimension, till exempel *sympatisk*, tenderar inte oväntat att värderas högt även på andra dimensioner, som till exempel *inspirerande*. Under perioden har värderingar av S-ledare för de sju egenskaperna korrelerat mellan $r=.36$ och $r=.65$. Motsvarande spann för M-ledare är $r=.44$ och $r=.65$. De olika egenskaperna kan med framgång användas tillsammans i ett additivt index för partiledarimage (Cronbachs alfa $=.88$ respektive $.88$; Loevingers H $=.60$ respektive $.64$). Dessa index korrelerar högt med de mätningar av partiledarpopularitet längs en ogillar-gillarskala som brukar finnas med i Valundersökningarna ($r=.80$ respektive $.76$). Om inte annat betyder det att det tycks vara egenskaper som är relevanta för väljarnas samlade bedömningar av partiledare i allmänhet och statsministerkandidater i synnerhet.

2) För det andra bekräftar regressionsanalyser (tabell A.4) att egenskaperna pålitlig, sympatisk och inspirerande totalt sett har haft de starkaste direkteffekterna på ledarpopularitet. Det gäller för såväl socialdemokratiska som moderata kandidater. För S-ledare har pålitlig, inspirerande och sympatisk haft starkast effekt, för M-ledare är det samma egenskaper på topp tre men i annan ordning: pålitlig, sympatisk, inspirerande. Att tala så vanligt folk förstår är en egenskap som väger lätt i väljarnas bedömningar av ledarpopularitet. Effekterna av att uppfattas vara *stark ledare* och *kunnig* är något större för S-ledare än M-ledare. Egenskapen folklighet – att veta hur vanligt folk tycker och tänker tycks däremot spela något större roll för M-ledare än för S-ledare.

3) För det tredje visar analyserna att det finns viss variation mellan ledare och mellan valår när det gäller vilka egenskaper som väger tyngst in när väljarna bedömer statsministerkandidaterna. Pålitlighet har konsistent starkast effekter för samtliga ledare och valår med fyra undantag, bedömningarna av Ingvar Carlsson 1991, Carl Bildt 1998, Bo Lundgren 2002 och Stefan Löfven 2014. I tre av fallen är det egenskapen *inspirerande* som utmanar om förstaplatsen. För Bo Lundgren 2002 hade egenskapen *sympatisk* starkast effekt. De tre egenskaperna *pålitlig*, *sympatisk* och *inspirerande* hamnar alltså i topp i de flesta av våra mätningar och för de flesta partiledare under perioden. Undantag finns dock. Exempelvis hade egenskapen *kunnig* starkare effekt än egenskapen *sympatisk*

för Carl Bildt 1998, och detsamma gällde för Stefan Löfven 2018. Och för Magdalena Andersson 2022 hade egenskapen *stark ledare* den näst starkaste effekten. De två nya partiledaregenskaperna som vi mätte 2022, *empatisk* och *bra debattör* hade inga starka effekter på allmän popularitet. Egenskapen *empatisk* hade ingen effekt, och *bra debattör* hade endast en signifikant effekt på bedömningarna av Magdalena Andersson.

4) Den fjärde slutsatsen handlar om betydelsen av egenskaperna när det gäller valet av parti. Vi tar oss ett steg längre fram i en tänkt kausalkedja. Här visar analyserna dramatiskt annorlunda resultat för S-ledare än för M-ledare. För Socialdemokraternas framgångar vid valurnorna är det tre egenskaper som överlever någotsånär intakta i mycket hårt kontrollerade regressionsmodeller där antingen parti- eller ledarpopularitet ingår (se tabell A.5): de är inspirerande, kunnig och pålitlig. Allt annat lika tenderar variation i bedömningar av egenskapen *inspirerande* ha starkast effekt på benägenheten att rösta på Socialdemokraterna.

För Moderaternas del släcks de flesta direkteffekter av ledarimage ut i en starkt kontrollerad modell, särskilt när bedömningar av partiet finns med. I en modell med bara ledaregenskaper och ledarpopularitet är det egenskaperna *pålitlig* och *vet hur vanligt folk tycker och tänker* som adderar lite förklaringskraft till modellerna. Intressant att notera är att egenskapen sympatisk som var viktig för allmän partiledarpopularitet inte längre har samma framskjutna plats när det gäller valet av parti. Att uppfattas som sympatisk bidrar till generell popularitet men numera inte till att vinna fler röster.

Även om resultaten för vilka egenskaper som är viktigast spretar åt lite olika håll för olika ledare, tidsperioder och partier är *pålitlighet* totalt sett den egenskap som i störst utsträckning påverkar om en statsministerkandidat blir populär eller impopulär eller om hen kan dra väljare till sitt parti eller inte. Att uppfattas som pålitlig i så stora väljar-grupper som möjligt är en tydlig framgångsfaktor, och omvänt, att inte uppfattas som pålitlig har definitivt potential att skada möjligheterna till väljarvinster.

Referenser och vidareläsning

Andersson, Dennis & Oscarsson, Henrik (2018) Kända och populära partiledare i Ulrika Andersson, Anders Carlander, Elina Lindgren & Maria Oskarson [Red] Sprickor i fasaden. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Barisione, Mauro (2009). "So, What Difference Do Leaders Make? Candidates' Images and the "Conditionality" of Leader Effects on Voting." *Journal of Elections, Public Opinion and Parties* 19(4): 473-500.

Costa, Patrício & Frederico Ferreira Da Silva (2015). "The Impact of Voter Evaluations of Leaders' Traits on Voting Behaviour: Evidence from Seven European Countries." *West European Politics* 38(6): 1226-1250.

Curtice, John & Sören Holmberg 2005. "Party leaders and party choice". In *The European Voter*, Edited by: Thomassen, J. 235–253. Oxford: Oxford University Press.

Esaiasson, Peter (1985). Partiledarna inför väljarna. Partiledarnas popularitet och betydelse för valresultatet. Statsvetenskapliga institutionen. Göteborgs universitet, Göteborgs universitet.

Esaiasson, Peter (1990). Folket tycker om partiledarna. I Gilljam, Mikael & Sören Holmberg, Red. (1990). Rött, Blått, Grönt. En bok om 1988 års riksdagsval. Stockholm, Bonniers: 164-185.

Esaiasson, Peter (1995). Mosiga Mona och andra historier. I Holmberg, Sören & Lennart Weibull, Red. (1995). Det gamla riket. Göteborgs universitet, SOM-institutet. 99-110.

Falk, Elisabeth & Henrik Oscarsson (2018). Svenska folkets önskeregering och önskestatsminister. Sprickor i fasaden. U. Andersson, J. Martinsson, M. Oskarson and B. Rönnerstrand. Göteborgs universitet, SOM-institutet.

Gilljam, Mikael (1987). Partiledareffekter. I Holmberg, Sören & Mikael Gilljam (1987) *Väljare och val i Sverige*. Stockholm, Bonnier: 328 (328).

Holmberg, Sören (2012). Populära och mindre populära partiledare. I Weibull, Lennart Henrik Oscarsson & Annika Bergström [Red] *I framtidens skugga*. Göteborgs universitet, SOM-institutet.

Holmberg, Sören, Per Näsman, Henrik Oscarsson, Mikael Pettersson & Per Oleskog Tryggvason (2023). *Väljarna avgör. Sveriges televisions vallokalsundersökningar 1991-2022*. Stockholm: SVT.

Miller, Warren E och Merrill J Shanks 1996. *The New American Voter*. Cambridge, Harvard University Press.

Ohr, Dieter & Henrik Oscarsson (2013). Leader Traits, Leader Image and Vote Choice. In Aarts, C, A. Blais and H. Schmitt [Eds] *Leaders and Democratic Elections*. Oxford, Oxford University Press.

Oleskog Tryggvason, Per och Boije, Edvin. 2015. Partiledareffekter i 2014 års riksdagsval. I Bergström, Annika, B. Johansson, H. Oscarsson and M. Oskarson [Red]. *Fragment*. Göteborg: SOM-institutet.

Oleskog Tryggvason, Per, Henrik Oscarsson & Freja Wessman (2021). Ledare vi gillar och ogillar. I Ulrika Andersson, Anders Carlander, Marie Grusell & Patrik Öhberg [Red] Ingen anledning till oro (?). Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Appendix

Nedanstående frågebatteri var med i 2022 års valundersökning, förvalsstudien, för att mäta ledaregenskaper för de två största partiernas ledare.

26. På nedanstående lista finns ett antal ord och uttryck som kan användas för att beskriva olika egenskaper hos partiledarna. Hur bra tycker du att de stämmer in på Magdalena Andersson?
(Vi tar bara upp partiledarna för Socialdemokraterna och Moderaterna)

Magdalena Andersson:	Stämmer mycket bra	Stämmer ganska bra	Stämmer ganska dåligt	Stämmer mycket dåligt
Pålitlig	☐	☐	☐	☐
Inspirerande	☐	☐	☐	☐
Kunnig	☐	☐	☐	☐
Sympatisk	☐	☐	☐	☐
Vet hur vanligt folk tycker och tänker	☐	☐	☐	☐
Talar så vanligt folk förstår	☐	☐	☐	☐
Stark ledare	☐	☐	☐	☐
Empatisk	☐	☐	☐	☐
Bra debattör	☐	☐	☐	☐

27. Hur bra tycker du att de stämmer in på Ulf Kristersson?

Ulf Kristersson:	Stämmer mycket bra	Stämmer ganska bra	Stämmer ganska dåligt	Stämmer mycket dåligt
Pålitlig	☐	☐	☐	☐
Inspirerande	☐	☐	☐	☐
Kunnig	☐	☐	☐	☐
Sympatisk	☐	☐	☐	☐
Vet hur vanligt folk tycker och tänker	☐	☐	☐	☐
Talar så vanligt folk förstår	☐	☐	☐	☐
Stark ledare	☐	☐	☐	☐
Empatisk	☐	☐	☐	☐
Bra debattör	☐	☐	☐	☐

Tabell A.1 Partiledarimage – svarsfördelning för nio statsministerkandidater och nio egenskaper 1988-2022 (procent)

	Carlsson 1988	Carlsson 1991	Persson 1998	Persson 2002	Persson 2006	Sahlin 2010	Löfven 2014	Löfven 2018	Andersson 2022
Pärlig									
Stämmer mycket bra	18	13	6	13	10	6	25	13	34
Stämmer ganska bra	52	52	44	57	51	45	60	44	46
Stämmer ganska dåligt	24	29	36	24	28	36	13	28	13
Stämmer mycket dåligt	6	6	15	6	11	13	1	15	7
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inspirerande									
Stämmer mycket bra	8	4	3	6	5	5	7	3	14
Stämmer ganska bra	32	23	20	32	27	26	33	18	38
Stämmer ganska dåligt	44	48	47	45	47	44	47	46	36
Stämmer mycket dåligt	15	25	31	17	22	25	13	33	13
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kunnig									
Stämmer mycket bra	36	32	23	39	37	19	18	11	44
Stämmer ganska bra	58	60	63	54	56	56	70	48	45
Stämmer ganska dåligt	4	7	11	6	6	20	12	29	8
Stämmer mycket dåligt	1	1	4	1	2	5	1	13	3
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Sympatisk									
Stämmer mycket bra	-	5	12	8	11	30	19	13	27
Stämmer ganska bra	-	29	47	38	42	51	46	40	47
Stämmer ganska dåligt	-	40	30	36	34	15	24	32	19
Stämmer mycket dåligt	-	26	11	18	13	3	11	16	7
summa procent	-	100	100	100	100	100	100	100	100
Förstår hur folk tycker och tänker									
Stämmer mycket bra	17	9	5	8	6	12	30	17	14
Stämmer ganska bra	55	49	34	46	43	48	58	45	53
Stämmer ganska dåligt	24	32	42	35	39	32	9	25	24
Stämmer mycket dåligt	5	9	19	11	12	7	2	13	9
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Talar så vanligt folk förstår									
Stämmer mycket bra	-	-	23	23	24	35	21	24	30
Stämmer ganska bra	-	-	62	60	59	56	53	58	57
Stämmer ganska dåligt	-	-	12	13	13	8	17	13	10
Stämmer mycket dåligt	-	-	3	4	5	1	9	5	3
summa procent	-	-	100	100	100	100	100	100	100
Stark ledare									
Stämmer mycket bra	-	-	49	47	5	15	6	25	34
Stämmer ganska bra	-	-	39	39	21	50	31	35	44
Stämmer ganska dåligt	-	-	10	11	45	30	39	27	16
Stämmer mycket dåligt	-	-	2	3	29	6	24	14	6
summa procent	-	-	100	100	100	100	100	100	100
Empatisk									
Stämmer mycket bra	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Stämmer ganska bra	-	-	-	-	-	-	-	-	50
Stämmer ganska dåligt	-	-	-	-	-	-	-	-	23
Stämmer mycket dåligt	-	-	-	-	-	-	-	-	7
summa procent	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Bra debattör									
Stämmer mycket bra	-	-	-	-	-	-	-	-	24
Stämmer ganska bra	-	-	-	-	-	-	-	-	50
Stämmer ganska dåligt	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Stämmer mycket dåligt	-	-	-	-	-	-	-	-	6
summa procent	-	-	-	-	-	-	-	-	100

Rapport
2023:4

Fortsättning tabell A.1

	Bildt 1988	Bildt 1991	Bildt 1998	Lundgren 2002	Reinfeldt 2006	Reinfeldt 2010	Reinfeldt 2014	Kristersson 2018	Kristersson 2022
Pålitlig									
Stämmer mycket bra	10	13	19	8	17	30	24	8	9
Stämmer ganska bra	39	50	55	49	61	54	50	51	41
Stämmer ganska dåligt	35	29	19	34	18	12	20	32	31
Stämmer mycket dåligt	16	9	6	9	3	4	7	9	20
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inspirerande									
Stämmer mycket bra	5	10	14	2	18	12	10	7	5
Stämmer ganska bra	25	35	46	21	56	54	44	39	30
Stämmer ganska dåligt	46	38	29	50	22	27	36	42	43
Stämmer mycket dåligt	24	17	11	27	4	6	10	13	22
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kunnig									
Stämmer mycket bra	28	40	59	20	30	45	43	15	15
Stämmer ganska bra	56	51	38	68	64	52	51	61	56
Stämmer ganska dåligt	12	7	2	10	6	3	5	19	22
Stämmer mycket dåligt	4	2	1	2	1	1	1	5	7
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Sympatisk									
Stämmer mycket bra	-	8	4	22	22	12	11	12	7
Stämmer ganska bra	-	43	41	55	53	50	44	46	38
Stämmer ganska dåligt	-	37	41	18	18	27	33	31	34
Stämmer mycket dåligt	-	12	14	5	6	10	12	11	21
summa procent	-	100	100	100	100	100	100	100	100
Förstår hur folk tycker och tänker									
Stämmer mycket bra	2	3	3	2	5	5	4	4	5
Stämmer ganska bra	22	29	27	26	46	43	40	38	35
Stämmer ganska dåligt	46	47	45	50	40	41	40	43	42
Stämmer mycket dåligt	29	21	26	22	9	12	16	16	18
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Talar så vanligt folk förstår									
Stämmer mycket bra	-	-	6	18	17	12	8	12	11
Stämmer ganska bra	-	-	49	66	65	63	55	58	54
Stämmer ganska dåligt	-	-	36	14	16	21	28	24	25
Stämmer mycket dåligt	-	-	9	2	3	4	8	6	10
summa procent	-	-	100	100	100	100	100	100	100
Stark ledare									
Stämmer mycket bra	-	-	6	34	56	48	11	26	10
Stämmer ganska bra	-	-	30	56	39	41	49	44	38
Stämmer ganska dåligt	-	-	48	9	5	8	31	23	35
Stämmer mycket dåligt	-	-	16	1	1	4	9	7	16
summa procent	-	-	100	100	100	100	100	100	100
Empatisk									
Stämmer mycket bra	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Stämmer ganska bra	-	-	-	-	-	-	-	-	33
Stämmer ganska dåligt	-	-	-	-	-	-	-	-	41
Stämmer mycket dåligt	-	-	-	-	-	-	-	-	21
summa procent	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Bra debattör									
Stämmer mycket bra	-	-	-	-	-	-	-	-	16
Stämmer ganska bra	-	-	-	-	-	-	-	-	49
Stämmer ganska dåligt	-	-	-	-	-	-	-	-	26
Stämmer mycket dåligt	-	-	-	-	-	-	-	-	9
summa procent	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Antal svarspersoner	1 041	1090	1 714	883	826	640	514	1 443	1 970

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningarna 1988–2018. Frågorna om statsministerkandidaternas image ställs endast före valen i Valundersökningarnas förvalsintervju/enkäter.

Kommentar: Intervjufrågan löd: "På det här kortet finns ett antal ord och uttryck som kan användas för att beskriva olika egenskaper hos partiledare och partier. Jag skulle vilja att Du talar om hur bra Du tycker att vart och ett av dem stämmer in på...". Svarsalternativen är: stämmer mycket bra, stämmer

ganska bra, stämmer ganska dåligt, stämmer mycket dåligt. Resultaten anger personer som svarade stämmer mycket eller ganska bra. Svarspersoner som ej besvarat frågorna (=oftast färre än 5 procent) ingår inte i procentbasen. Alla resultat är oavskade.

Tabell A.2 Partiledarimage – andel personer som anser att ett antal egenskaper stämmer ganska eller mycket bra in på nio statsministerkandidater 1988-2022 (procent)

S-ledare	pålitlig	inspire- rande	kunnig	folklig	sympatisk	begriplig	stark ledare	empatisk	bra debattör	Antal svarspersoner
1988 (Ingvar Carlsson)	70	41	94	72	-	-	-	-	-	1 138
1991 (Ingvar Carlsson)	65	27	92	59	-	-	-	-	-	1 136
1998 (Göran Persson)	49	22	85	39	34	-	-	-	-	1 776
2002 (Göran Persson)	70	38	93	54	59	85	88	-	-	1 021
2006 (Göran Persson)	61	31	93	49	46	83	86	-	-	944
2010 (Mona Sahlin)	51	31	75	61	53	83	26	-	-	663
2014 (Stefan Löfven)	86	40	87	89	82	91	65	-	-	528
2018 (Stefan Löfven)	58	21	59	62	65	75	36	-	-	1 492
2022 (Magdalena Andersson)	80	51	89	67	74	87	78	70	74	1 982
Genomsnitt S-ledare	66	34	85	61	59	84	63	70	74	

M-ledare	pålitlig	inspire- rande	kunnig	folklig	sympatisk	begriplig	stark ledare	empatisk	bra debattör	Antal svarspersoner
1988 (Carl Bildt)	49	30	84	25	-	-	-	-	-	1 064
1991 (Carl Bildt)	62	45	91	32	-	-	-	-	-	1 094
1998 (Carl Bildt)	74	60	97	30	51	-	-	-	-	1 762
2002 (Bo Lundgren)	57	23	88	28	45	55	37	-	-	885
2006 (Fredrik Reinfeldt)	78	74	94	51	77	84	90	-	-	853
2010 (Fredrik Reinfeldt)	84	66	97	48	76	81	94	-	-	662
2014 (Fredrik Reinfeldt)	74	54	94	44	62	75	89	-	-	558
2018 (Ulf Kristersson)	59	46	75	42	55	63	60	-	-	1 451
2022 (Ulf Kristersson)	50	35	71	40	45	65	48	38	65	1 962
Genomsnitt M-ledare	65	48	88	38	59	71	70	38	65	

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningarna 1988–2022. Frågorna om statsministerkandidaternas image ställs endast före valen i Valundersökningarnas förvalnsintervju/enkäter.

Kommentar: Intervjufrågan löd: "På det här kortet finns ett antal ord och uttryck som kan användas för att beskriva olika egenskaper hos partiledare och partier. Jag skulle vilja att Du talar om hur bra Du tycker att vart och ett av dem stämmer in på..." I Valundersökningarna 1988, 1991, 2014, 2018 och 2022 frågade vi enbart om partiledare, inte partier. Svarsalternativen är: stämmer mycket bra, stämmer ganska bra, stämmer ganska dåligt, stämmer mycket dåligt. Resultaten anger personer som svarade stämmer mycket eller ganska bra. Svarspersoner som ej besvarat frågorna (=oftast färre än 5 procent) ingår inte i procentbasen. Alla resultat är oavskade.

Tabell A.3 Korrelationer mellan partiledaregenskaper, partisympatier och partival för Moderaternas och Socialdemokraternas ledare 2002-2022 (Pearsons r)

Socialdemokraternas ledare	Pålitlig	Inspire- rande	Kunnig	Förstår hur folk tycker och tänker	Sympatisk	Talar så vanligt folk förstår	Stark ledare	Ogillar- gillar S	Ogillar- gillar S- ledaren	Röstade på S
Pålitlig	1.000									
Inspirerande	0.555	1.000								
Kunnig	0.592	0.521	1.000							
Förstår hur folk tycker och tänker	0.587	0.488	0.433	1.000						
Sympatisk	0.639	0.562	0.453	0.599	1.000					
Talar så vanligt folk förstår	0.498	0.443	0.457	0.573	0.481	1.000				
Stark ledare	0.530	0.538	0.648	0.358	0.365	0.443	1.000			
Ogillar-gillar Socialdemokraterna	0.644	0.550	0.537	0.520	0.555	0.428	0.465	1.000		
Ogillar-gillar S-ledaren	0.737	0.650	0.629	0.558	0.651	0.499	0.602	0.806	1.000	
Röstade på Socialdemokraterna	0.416	0.425	0.361	0.330	0.360	0.273	0.323	0.590	0.507	1.000
Moderaternas ledare	Pålitlig	Inspire- rande	Kunnig	Förstår hur folk tycker och tänker	Sympatisk	Talar så vanligt folk förstår	Stark ledare	Ogillar- gillar M	Ogillar- gillar M- ledaren	Röstade på M
Pålitlig	1.000									
Inspirerande	0.588	1.000								
Kunnig	0.589	0.517	1.000							
Förstår hur folk tycker och tänker	0.558	0.537	0.442	1.000						
Sympatisk	0.653	0.643	0.534	0.582	1.000					
Talar så vanligt folk förstår	0.485	0.487	0.482	0.545	0.513	1.000				
Stark ledare	0.570	0.621	0.599	0.442	0.534	0.475	1.000			
Ogillar-gillar Moderaterna	0.622	0.525	0.445	0.553	0.568	0.402	0.407	1.000		
Ogillar-gillar M-ledaren	0.706	0.645	0.543	0.577	0.678	0.479	0.563	0.837	1.000	
Röstade på Moderaterna	0.364	0.318	0.261	0.323	0.324	0.246	0.253	0.531	0.451	1.000

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningarna 2002–2022. Frågorna om statsministerkandidaternas image ställs endast före valen i Valundersökningarnas förvalsintervju/enkäter.

Kommentar: Intervjufrågan löd: "På det här kortet finns ett antal ord och uttryck som kan användas för att beskriva olika egenskaper hos partiledare och partier. Jag skulle vilja att Du talar om hur bra Du tycker att vart och ett av dem stämmer in på...". Svartalternativen är: stämmer mycket bra, stämmer ganska bra, stämmer ganska dåligt, stämmer mycket dåligt. Resultaten anger personer som svarade stämmer mycket eller ganska bra. Svarspersoner som ej besvarat frågorna (=oftast färre än 5 procent) ingår inte i procentbasen. Alla resultat är oviktade. Vid de första två undersökningarna i serien 1988 och 1991 ställdes inte alla frågorna om partiledaregenskaper. I analyser av hur ledaregenskaperna samvarierar har skalan 1–4 vänts så att 1="stämmer inte alls" och 4="stämmer mycket bra".

Tabell A.4 Resultat från regressionsanalyser av partiledaregenskaper på partiledarsympati för S-ledare och M-ledare 1988-2022 (OLS-koefficienter).

	1988	1991	1998	2002	2006	2010	2014	2018	2022	02-22
	Carlsson	Carlsson	Persson	Persson	Persson	Sahlin	Löfven	Löfven	Andersson	Alla ledare
Pålitlig	1.33***	1.09***	1.25***	1.07***	1.00***	1.29***	0.73***	0.89***	1.17***	1.07***
Inspirerande	0.92***	1.08***	0.85***	0.58***	0.85***	0.75***	0.75***	0.59***	0.38***	0.63***
Kunnig	0.53***	0.56***	0.65***	0.54***	0.36**	0.48***	0.49***	0.56***	0.33***	0.46***
Vet hur folk tycker och tänker	0.19*	0.36***	0.08	0.19*	-0.11	0.01	0.13	0.47***	0.27***	0.17***
Sympatisk			0.74***	0.62***	0.87***	0.70***	0.59***	0.31***	0.47***	0.59***
Talar förståeligt				-0.01	0.24*	-0.02	0.09	-0.10	0.01	0.01
Stark ledare				0.38***	0.19*	0.43***	0.36**	0.64***	0.57***	0.48***
Empatisk									0.02	
Bra debattör									0.20**	
_cons	-6.52***	-6.60***	-8.19***	-7.85***	-8.20***	-8.87***	-7.50***	-7.98***	-8.35***	-8.28***
Antal svarande	1021	1074	769	911	858	612	447	1443	1881	6175
R ²	0.542	0.515	0.603	0.595	0.559	0.635	0.528	0.687	0.724	0.675

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

	1988	1991	1998	2002	2006	2010	2014	2018	2022	02-22
	Bildt	Bildt	Bildt	Lundgren	Reinfeldt	Reinfeldt	Reinfeldt	Kristersson	Kristersson	Alla ledare
Pålitlig	1.46***	1.25***	1.04***	0.76***	0.99***	1.49***	1.10***	0.98***	1.46***	1.19***
Inspirerande	1.12***	1.04***	1.04***	0.66***	0.66***	0.45**	0.77***	0.67***	0.70***	0.69***
Kunnig	0.46***	0.40***	0.90***	0.41**	0.36*	0.44*	0.28	0.15	-0.09	0.16***
Vet hur folk tycker och tänker	0.51***	0.87***	0.34**	0.54***	0.44***	0.42**	0.60***	0.56***	0.31***	0.42***
Sympatisk			0.58***	0.93***	0.78***	0.57***	0.61***	0.62***	0.75***	0.77***
Talar förståeligt				0.05	0.28*	0.12	0.04	-0.01	-0.17*	-0.03
Stark ledare				0.14	0.02	0.38*	0.37*	0.22*	0.13	0.22***
Empatisk									0.14	
Bra debattör									0.11	
_cons	-8.95***	-8.38***	-9.62***	-8.45***	-8.54***	-9.71***	-9.37***	-7.38***	-8.09***	-8.22***
Antal svarande	966	1038	797	753	743	621	504	1385	1850	5878
R ²	0.574	0.504	0.575	0.484	0.471	0.522	0.577	0.561	0.685	0.613

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningarna 1988–2022. Frågorna om statsministerkandidaternas image ställs endast före valen i Valundersökningarnas förvalsintervju/enkäter.

Kommentar: Resultaten visar en serie regressionsanalyser där ledarpopularitet – mätt på en ogillar-gillarskala från -5 (ogillar starkt) till +5 (gillar starkt) – är beroende variabel. De direkta effekterna av väljarbedömningar av ledaregenskaper är kontrollerade för varandra. Alla resultat är ovikade. Vid de första tre undersökningarna i serien ställdes inte alla frågorna om partiledaregenskaper. I alla analyser av hur ledaregenskaperna samvarierar med andra variabler har skalan 1–4 vänts så att 1="stämmer inte alls" och 4="stämmer mycket bra".

Tabell A.5 Resultat från logistiska regressionsanalyser av partiledaregenskaper på sannolikhet för röstning på Socialdemokraterna respektive Moderaterna (logistiska effekter) 1988-2022.

Egenskap	Röstning på Socialdemokraterna										
	1988	1991	1998	2002	2006	2010	2014	2018	2022	02–22	02–22
	Carlsson	Carlsson	Persson	Persson	Persson	Sahlin	Löfven	Löfven	Andersson	Alla ledare	Alla ledare
Pålitlig	1.48***	1.10***	0.82***	0.71***	1.01***	0.86***	0.33	0.62***	0.66***	0.17*	0.24***
Inspirerande	0.84***	0.81***	0.41***	0.54***	0.55***	0.33*	0.97***	0.83***	0.61***	0.37***	0.40***
Kunnig	0.64***	0.69***	0.70***	0.47**	0.32	0.56**	0.76**	0.59***	0.02	0.21**	0.26***
Vet hur folk tycker och tankar	0.16	0.31*	0.09	0.18	-0.03	0.08	0.35	0.47**	0.29*	0.03	0.17**
Sympatisk			0.44***	0.35**	0.27*	0.17	-0.22	0.08	0.32*	-0.05	-0.07
Talar förståeligt				-0.14	-0.10	-0.10	0.14	-0.16	0.00	-0.08	-0.08
Stark ledare				-0.04	-0.10	0.20	-0.02	0.21	-0.15	0.02	-0.14*
Empatisk								0.21			
Bra debattör								0.44***			
Gillar/ogillar S										0.77***	
Gillar/ogillar S-ledare											0.45***
_cons	-9.28***	-8.60***	-6.82***	-6.24***	-5.76***	-6.43***	-7.42***	-7.81***	-7.71***	-4.09***	-3.64***
Antal svarande	908	950	1415	802	786	581	432	1179	1464	5230	5230
pseudo R ²	0.322	0.273	0.229	0.183	0.187	0.198	0.183	0.297	0.280	0.392	0.274

p < 0.05, ** *p* < 0.01, *** *p* < 0.001

Egenskap	Röstning på Moderaterna										
	1988	1991	1998	2002	2006	2010	2014	2018	2022	02–22	02–22
	Bildt	Bildt	Bildt	Lundgren	Reinfeldt	Reinfeldt	Reinfeldt	Kristersson	Kristersson	Alla ledare	Alla ledare
Pålitlig	1.12***	0.83***	0.53***	0.76***	0.97***	1.00***	0.84***	0.33	1.16***	0.23**	0.43***
Inspirerande	0.39**	0.34**	0.44***	0.13	0.36*	0.24	0.34	0.52***	0.33*	0.13	0.09
Kunning	0.46*	0.43*	0.52**	0.54*	0.29	0.29	-0.01	0.30	-0.21	-0.07	-0.02
Vet hur folk tycker och tankar	0.55***	0.91***	0.59***	0.53**	0.63***	0.41*	0.64**	0.62**	0.04	-0.01	0.29***
Sympatisk			0.47***	0.38	0.31	0.10	0.11	0.12	0.36*	0.01	-0.04
Talar förståeligt				-0.01	0.05	-0.19	0.01	0.11	0.28	0.05	0.01
Stark ledare				-0.18	-0.15	0.35	0.15	0.11	-0.24	0.00	-0.27***
Empatisk								-0.09			
Bra debattör								0.22			
Gillar/ogillar M										0.84***	
Gillar/ogillar M-ledare											0.50***
_cons	-8.28***	-8.16***	-8.53***	-7.71***	-8.35***	-7.70***	-7.47***	-6.84***	-6.50***	-4.03***	-3.53***
Antal svarande	863	919	1453	677	688	586	481	1142	1450	5005	4998
pseudo R ²	0.261	0.217	0.196	0.144	0.178	0.160	0.168	0.180	0.228	0.383	0.261

p < 0.05, ** *p* < 0.01, *** *p* < 0.001

Källa: Valforskningsprogrammet: Valundersökningarna 1988–2022. Frågorna om statsministerkandidaternas image ställs endast före valen i Valundersökningarnas förvalsintervju/enkäter.

Kommentar: Resultaten visar en serie logistiska regressionsanalyser där partival – röstning på Socialdemokraterna respektive Moderaterna – är beroende variabel (0/1). De direkta effekterna av väljarbedömningar av ledaregenskaper är kontrollerade för varandra. Alla resultat är oviktrade. Vid de första tre undersökningarna i serien ställdes inte alla frågorna om partiledaregenskaper. I alla analyser av hur ledaregenskaperna samvarierar med andra variabler har skalan 1–4 vänts så att 1="stämmer inte alls" och 4="stämmer mycket bra".

Valforskningsprogrammet
Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet
Box 711, SE-405 30 Göteborg

Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan 1954 har vi genomfört empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och undersökt tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder det svenska Valforskningsprogrammet.

